

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:

FC-piacz, Simonyi-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

A Bánffy-minisztérium megerősödése.

Budapest, február 6.

A képviselőház szavazása az indemnitás törvényjavaslata felett új bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy a Bánffy-kabinetnek nagyon rövid idő alatt sikerült az új szabadelvű minisztérium és a szabadelvű párt megerősödését biztosítani.

Az egyes ellenzéki vezérek ama kísérleteire, hogy ez alkalommal ismét nagy közjogi vitát provokáljanak, Bánffy báró ugyanazzal az államférfni okossággal és éles, logikus rövidséggel válaszolt mint korábbi beszédeiben. Parlamentáris sikernek kell megjelölnünk, hogy a képviselőház nagy többsége az indemnitást ezuttal gyorsabban megszavazta, mint egyébkor. Igen helyesen mondta Bánffy, hogy ő egyes ellenzéki vezérek mesterkelt kifogásait nem érti és bizonynyal az egész ország, az ellenzéki választók egy részét sem véve ki, szintén nem érti és nem is helyesli az időfecsérlés és a tárgyhöz nem tartozó beszédek által fizött obstrukciós politika rendszerét. Ezért Bánffy báró politikai tárgyilagossággal és azzal a törekvéssel, hogy Magyarország reformatori munkaprogramját folytatja és minden részében kiépíti, a magyar nemzet alkotmányos akaratát képviseli.

Konstatáljuk az örvendetes tényt, hogy még az ellenzéki sajtó egy része is kezdi elismerni a miniszterelnök államférfni előnyeit és tetszéssel adózik a lovagias udvariasságnak, a melylyel ő elveinek lelkiismeres épségben tartása mellett a parlamenti érintkezést az ellenzéki pártokkal kellemesebbé tette.

Az indemnitás javaslatának elfogadását a mértékadó ellenzéki vezérek is elismerték, minthogy az országgyűlésnek még az idén oly sok törvényhozási munkát kell végeznie, hogy minden haszontalan, doktrinárius viszálykodás által okozott időmulasztás csak az országos érdekekre káros. Mint illetékes oldalról nyert értesülések alapján már jelentettük, a Bánffy-minisztérium parlamenti sikerei folytán annak állását sokkal szilárdabbnak kell tekinteni, mint sok pártfanatizmus által befolyásolt politikai hiszi.

Udvari és bécsi diplomáciai körökben is a magyar nemzet politikai érettségének és parlamenti iskolázottságának bizonyítékaként tekintik azt, hogy az utolsó miniszteri válság oly megnyugtató megoldást nyert.

A legmesszebb menő alkotmányos szabadságok okos használatát illetőleg a magyar nemzetet követendő példa gyanánt állíthatjuk sok más ország elé, a

mint ezt, különösen az angol diplomácia képviselői Magyarországra nézve a legmegtisztelőbb módon fentartás nélkül elismerik.

— Belföldi hírek. (A király a néppárt ról.) Magasrangú főúri körből értesül „Vasvármegye“ hogy ő felsége a király, midőn legutóbb Zichy Nándor grótot fogadta: a legszigorúbban megróttta a grófnak politikai tevékenységét, sőt azon kemény szavakra fakadt: „Nem tűröm azt a néppárti komédiát, mert az úgy látszik, ép úgy irányul én ellenem, mint a vagyon és kultúra ellen.“ — (A vallás szabadsága és a recepció sorsa) Báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a legutóbbi napokban ismételt volt alkalma, a főrendiház előkelő tagjaival bizalmas beszélgetés közben eszmecserét folytatni a hátralevő két egyházpolitikai javaslatról. Habár a fenforgott ellentétek részben ma is fennállanak, a miniszterelnök mégis oly előzékenységgel találkozott a hangadó körök részéről, hogy bizvást konstatalható, hogy az ellentétes nézetekben ma már nincs meg az a merevség, mely még rövid idővel ezelőtt fenforgott. — (A közoktatásügyi új államtitkárság.) A vallás- és közoktatási államtitkárságot Zsilinszky Mihály zólyomgyeji főispán van kiszemelve. — (Valutarendezésünk és az osztrák magyar bank.) Az osztrák-magyar bank vezetősége — mint Bécsből jelentik — összes főintézetét utatította, hogy a szükséglet meghaladó bankjegyeket a központnak beszoigáltassák. A banknak ezt az intézkedését a valutarendezés terén tervezett nagyobb tranzakcióval hozzák összefüggésbe. — (A csáktornyai mandátum.) Csáktornyáról jelentik hogy dr. Prémus zágrábi érseki titkárt izgatás miatt elfogták Perlakon; a csendőrök Csáktornyára vittek, ahonnan a határra toloncolják. Wlassics mintegy kétszáz szavazattöbbséggel fog győzni. — (A Margitsziget) Budapest törvényhatóságának tegnapi közgyűlésén erős vita támadt a Margitsziget megvétele fölött. Végre a megvétele tervért 15 szótöbbséggel elvetették. Beszéltek, hogy azért szavaztak ellene, mivel József főherceg a székesfehérvári néppárthoz üdvözlő táviratot intézett.

— Külföldi hírek. (A z angol trónbeszéd.) A trónbeszéd, melylyel megnyitották az angol parlamentet, azt mondja, hogy a viszony a külhatalmakhoz barátságos és kielégítő maradt. A trónbeszéd felemlíti azután a sierraleonai határ szahályozást. A kínai-japán háborúra vonatkozólag a trónbeszéd kijelenti, hogy az érdekt hatalmak között a legjobb egyetértés áll fenn. — (Jokohama áb a) érkezett távirat jelenti, hogy Vej-Háj-Vej városát a 2. számú japáni hadosztály február 2-án bevette. — Angol parlamenti és diplomáciai körökben határozottan állítják, hogy Anglia és Oroszország között tárgyalások folynak, a melyeknek az a céljuk, hogy a japáni koemánnt főlészlítés, hogy elfogadhatatlan föltételekkel ne hiúsítsa meg a béke megkötését. — (A Kongó állambirtok a.) A francia külügyminiszter és a párisi belga követ aláírták az egyezményt, mely megállapítja és szabályozza Franciaország elsőbbségi jogát a Kongó-állam területére arra az esetre, ha ez állam hirtoka Belgiumra száll. — (A győztes hadvezér jutalma.) Az olasz király Baratieri tábornokot altábornagygyá nevezte ki. E rendkívüli előléptetés által háláját és a nemzet háláját akarta kifejezni azért a dicsőségért, melyet Baratieri afrikai győzelmei által a hazának és az olasz hadseregnek szerzett.

A magyar ipar.

V.

Iparfelügyelők.

Az 1884. évi XVII t.-cz. egyetlen §-a sem tesz említést arról hogy mi is hát egy m. kir. iparfelügyelő és annak a hatásköre, a teendője?

A gyakorlati életben látva az iparfelügyelők ritka, mondhatni csoda számba menő működését, azt kell hinnünk, azt kell következtetnünk, hogy hivatalos működésük a gyári felülvizsgálatokon kívül még az ipari viszonyok statisztikai adatainak összegyűjtése is hatáskörükbe tartozik, a miről minden évben egy terjedelmes és a rovatok tömkelegét magában foglaló jelentésben a kereskedelmi miniszteriumnak beszámolnak. Igen, a még mint tudjuk, iparügyekben szakreferensek, de végrehajtó haterem nélkül. Az országos iparfelügyelői jelleggel és címmel felruházott iparfelügyelő ügykörébe tartozik még az ipari oktatás nyilvántartása is, mely az eddigi gyakorlat szerint nem egyéb, mint a statisztikai adatok összegyűjtése és azoknak jelentés alakjában az illető miniszteriumok elé terjesztése.

Az iparfelügyelők száma hat; hatáskörük egész Magyarország, működésük állandó székhelye a főváros, a honnan évenként egyszer, vagy kétszer kiindulásokat tesznek hazánk különböző vidékeire levő gyárak, esetleg iparos szak- és tanonciskolák megtekintésére melyeket akként intéznek el, hogy a rovatolt iverk adatait bejegyzik s ha az abban foglaltaknak a megvizsgált gyár, vagy iskola beendezése és működése megfelel, az eredmény, mint fényes ipari haladás, örvendetes tudomásul véteik és az így összegyűjtött adatok förtételnek az évi szokásos jelentések számára.

Az iparfelügyelők ilyenén való működése teljesen céltévesztett, mert a központi iparfelügyelet minden hatásosabb eredmény nélkül, nem a tettekben, hanem a papirtogaszásban nyilvánul. A tulajdonképeni iparosok, kiknek érdekeit volna a fő cél megvédeni, csak annyiban tartoznak az iparfelügyelők hatáskörébe, hogy az iparhatóságok által benyújtott statisztikai adatokat összegyűjtve jelentésekben fényes adatokul használják fel, örvendetes jelenőségül annak, hogy iparunk (alán iparosaink számban) évről évre, mint a szabadipar szörnyülötte gyarapodott; de hogy az élet- és versenyképességben is följödött volna, arról hallgatnak, csak a gyáraknál van ily irányban némi kis vélemény mondva. A terjedő szocializmus, mely hovatöbb aggasztóbb méreket ölt, ad ugyan teret arra, hogy iparfelügyelőink kisiparosaink érdekében valamit tegyenek, de a téren is az első fokú iparhatóságok, mint az ipartörvény végrehajtói bizatnak meg az elégtelenség okainak tanulmányozásával, a kik a legtöbb esetben politikai színezetet adnak a mozgalmaknak, csak hogy könyebben elbánhassanak azzal.

Az iparfelügyelői intézmény tehát a jelenleg uralkodó rendszer értelmében nem egyéb, mint egy iparstatisztikai hivatal, s hogy a hozzá fűzött reménynek megfelelni oly alakban mint azt a sebesen rohanó kor megkívánja, képtelen, mutatja tiz éves múltja. De a hozzá fűzött szép remények dugába dűése nem magának az intézménynek a hibája, hanem a hiba az ipartörvény hiányos rendelkezésében és gyakorlatban levő céltévesztett rendszerében keresendő.

A szabioszerű iparfelügyelet, mely ma divatban van, nem nevezhető szakszerű iparfelügyeletnek, mert az alkalmazott iparfeügyelők, habár technikai pályát végeztet egyének is, niúcsenek az ipar minden ágában oly alaposan

kiképezve, hogy azok érdekében, a helyi és a modern igényeknek megfelelően érvényesíthetnek hivataluk suját. A központi iparfelügyelet, a mint azt az eredmények is igazolják, sem felel meg azon kívánalmaknak, melyeket a szabad ipar korlátlan szereplésével szemben a célutadatos fejlesztés, a helyi viszonyok szerinti irányítás megkövetel. Látni, közvetlen tapasztalni kellene kisiparunk és annak különböző ágaival foglalkozók helyzetét és azoknak egymáshoz való viszonyait, mert csak az orvos is akkor tud segíteni a kórágyon fetregőn, ha közvetlen megfigyelései alapján szerkesztheti meg receptjét és adhatja meg utasításait.

A központi iparfelügyelet nem ellenőrizheti az egyes kerületek ipari viszonyainak fejlődését, habár az iparhatóságok teendője teljesítésében szolgálatra készen áll is, mert a terület nagysága, az ipar sokfélesége, a szolgálat tevő iparhatóságok tulterheltsége a szakszerű iparfelügyeletnek ellentmondanak. Ha pedig a felügyelet hiányos lehet-e szó iparfejlesztésről, lehet-e iparunk és az azzal foglalkozók élet- és versenyképességét szilárd alapra fektetni? Talán mondanunk is felesleges, hogy nem.

Például Erdélynek, Felső-Magyarországnak legközelebből nekünk a tiszántúli kerületek, valamint a többi kerületeknek is egy-egy iparfelügyelője van, a kik nem a kerületek központján, hanem hazánk fővárosában laknak. Miképpen szerezhethetnek az egyes kerületek iparfelügyelői, a kerületekben levő ipari viszonyokról hű képet akkor, a midőn azokat csak az iparhatóságok jelentéseiből, melyek a legtöbb esetben téves adatokat tartalmaznak, ismerik azokat? Avagy talán egyes községek kis-ipari viszonyainak tanulmányozására, a felfemerült bajok orvoslására elégséges az a pár órai időzés, a mit ipari felügyelőink évi látogatásaik alkalmával „tanulmányi szempontból” teljesítenek? E kérdésünk magában rejti a teletet is.

A módosítandó törvény, ha annak végrehajtatója a kereskedelemügyi kormány a magyar ipar érdekében és ez által az iparral foglalkozók helyzetén segíteni akar és a törekvése által nemzetgazdaságunk egyik hatalmas tényezőjét óhajtja élet- és versenyképessé tenni, akként alakítandó át, hogy iparfelügyelőink számát vidéki iparfelügyelőkkel gyarapítja, kiknek hatáskörét az állami közigazgatás körében végrehajtó hatalommal is felruhazza és oda utasítja, hogy közvetlen és folytonos érintkezés által kis-iparunk bajait azonnal orvosolják.

Iparfelügyelői, olyan egyedek, olyan szakképzett iparosok alkalmaztassanak, akik nem elméletből hanem gyakorlatból ismerik az ipar különböző neveit.

Az nagyobb városokban és olyan vidékeken, a hol egyes iparágak üzésével többen foglalkoznak mint kis iparosok iparbiztosai állásukat létesített, kiknek feladatául leendő kitűzve, mind azon utak és módzatok éber figyelemmel kísérése, melynek a felügyelete alatt álló területen működő kisiparosok megélhetésü neü biztos alapul szolgálnak és ezáltal esetüvé teszik az azok által üzött, iparu termékek versenyképessé tételét.

Ezen újítások bár anyagi áldozatokkal járnak, de bizonyára többet fognak használni a Magyaripar érdekeinek, mint azon dugába dőlt kísérletezéseink melyeknek célja volt hazánk különböző vidékein ipari tanfolyamok által iparának és kisiparosainak irányt jelölni.

Hogy azonban ezen újítások, miként lesznek alkalmasok iparunk fejlődésére nézre új korszakot alkotók az közlebbi cikkünkben fogjuk tüzetesen ismertetni.

Vánts György.

Anya és gyermek.

A hírlapokból olvastuk, hogy egy csodagyermek anyja által és az anya jelenlétében mások által feladott legcomplicáltabb számtani rejtvényeket és egyéb kérdéseket megfejtette, anyjának minden gondolatát eltalálta, de csak akkor, ha anyjára nézett. Ezt egy tudós úgy magyarázza meg, hogy az anya agysejtjeiben, agyidegeiben támadt rezgés a hanghullám módjára átmegy a gyermek agyába és ott ugyanazon agysejt mozgást, azaz ugyanazon gondolatot kelti.

E tény önkénytelenül elmélkedésre készített bennünket. — régi dolog, hogy az anya gondolatát a gyermek kisebb-nagyobb biztosítással ellesi. És miért képes ily gondolatolvasásra? A gyermek teste az anya testéből, lelke lelkéből származott, az anya egész lényének egy része a gyermekben van: nem csoda, ha a gyermek az anya minden lelkiállapotának sugestálására fogékony médium, mely által az anya agyának tevékenysége

kisebb-nagyobb mértékben a fogékonyság foka szerint a gyermek agyába megy át, vagy más szóval az anya lelke a gyermekében is nyilvánul.

E következtetés szerint az anya gyermeke teremtése két időszakra eszlik: teremtésének első része az öröklés inkább a test adása, a másik fele a gyermekkel foglalkozás által történő átszarmazás, az anya lelki tulajdonságainak átszarmazása a gyermekbe.

Miután a gyermek az anya lélkének sugestálására fogékony médium, ebből következik, mily ügyes, oktató gondolat-szülő az anya. És valóban a gyermek legjobban megérti anyját.

A fentiek szerint az átszarmazás éppen olyan fontos, mint az öröklés. Tehát az anya, csak akkor fejezi be teremtésének magasztos művét, csak akkor biztosítja gyermekében fáját, ha az átszarmazás által agyának gondolatát, szívének érzéseit, lelkének egész karakterét gyermekébe is átülteti. Minthogy pedig a gyermek lénye az anya lényéből való, az ő öröklését csak is az ő átszarmaztatása egészítheti ki egymással összhangzó egységes szerves egészben. — Ha tehát az átszarmaztatást nem anya, hanem más személy létesíti, az átszarmazás az örökléssel diszharmonizálván, gyarló teremtés lesz. Innen van az, hogy olyankor úgy elüt a gyermek jelleme az anyáétól, hogy az abból származó ifju, férfi, leány, nő karaktereiben egyes vonásai közt nincs összhang, határozatlan lelkének egész valója bizonytalan, homályos, egész lénye tökéletlen.

Ime ebből látszik, mily fontos, mily üdvös és nemes feladata az anyának, hogy a gyermek születése pillanatától fogva, minél hosszabb korig vele foglalkozzék, nevelje, oktassa, művelje. Csak így ismerjük meg a gyermekben az anyát, csak így biztosítja benne fáját, csak így fejezi be teremtésének magasztos művét, csak így lesz az anya: *anya*.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Telefonon.

— Irta: **Beksics Gusztávné.** —

— Ha Baross Gábor, a nagy ember, ki a zónarendszert behozta, még tovább él, bizonyosan oly kicsi árba szállította volna le a telefon bérletet, hogy minden háziur a lakásokba bevezethette volna olcsón, mint a vízvezetéket. És ebből nagy jövedelem lett volna és nagyobb fizetés a meglevő telefonbérlet kezelőinek, sőt létesült volna több központ és több elszegényedett uri nő megtalálhatta volna ott is pályáját, mint államhivatalnok.

Jubileumra való ajándék volna ez nekünk és a százával folyamodó telefonkezelői jelölteknek, kik mind álláshoz jutnának. De miért sürgetem én éppen a telefont? azt kérdezhetik.

Miért? Mert nekem nincs és mindig egy-egy nyilvános telefont kell 10 perczre bérelnem 10 krajczáron, ha valakivel beszélni akarok.

Egy esetet beszélek csak el, hogy mennyi türelem és időpazarlás kell még a 10 krajczáromon kívül ahhoz, hogy azon kellemes helyzetben lehessenek, miszerint én például Blau urral conferáljak.

— Halló! központ. Kérem Blau urat!

— Halló! Blau urat! A gyárost?

— Halló! nem, Blau urat, az orvost. Csöngetés. Össze vagyok kötve.

— Halló! Blau ur beszél!

— Halló! Beszéljen németül! — feleli egy idegen hang.

— Halló! Doktor ur! Hiszen én vagyok Weisz ur, tessék velem magyarul beszélni!

— Ah! Weisz ur! A fehérnemű gombkötő! Tudja, éppen most küldöttem oda magukhoz tizezer darab nagyobbfajta gombot.

— Kérem én Weisz ügyvéd vagyok, én fehérnemű gombhoz nem értek! En őnt szeretném meghívni tanunak egy érdekes peremben, súlyos testi sértésről van szó!

— Dr. Weisz ur, én nem vagyok dr. Blau! Én inggyáros vagyok!

— Ah! pardon! Hibás összeköttetés! Tessék lecsengetni!

Lecsengetünk. Sok idő múlva újra csöngetek. Végre megszólal a központ.

— Kérem kisasszony, kegyed engemet rosszul kötött össze, én dr. Weisz vagyok és dr. Blau orvos urat kéretem.

— Halló! Pardon, a kollegám ujoncz, nem értette őnt.

— Halló! Ki beszél? Kérem én.

— Weisz és Blau!

— Bravó! — gondolom, már a jó indultu telefonistáné még azt is megsugta neki, hogy ki hívja dr. Blaut.

— Halló! Hát barátom, én őnt felkérem jöjjön el holnap hozzám reggel 9 órakor.

Halló! Ki beszél? — kérdi egy ismeretlen hang.

— Weisz! Hiszen ön maga is tudja; — felelém.

— Weisz? Hallja, kollega ur, az nem járja, hogy maga itt hagy engemet a főkönyvet revideálni és ön az Abbazia kávéházban van.

— Mi tetszik? — kérdem én.

— Mi tetszik? Hát az tetszik, hogy bár ma ön délig semmit sem dolgozott, ön be sem jön ide az üzletbe, hanem ott makaózik! Ez kompanisták közt infámia!

— Halló! — kiáltam én vissza. Ki beszél?

— Halló! Blau und Weisz.

— Azt tudom, hogy én Weisz vagyok, de ön kicsoda?

— Halló! Hallja, Weisz ur, velem na tréfáljon!

— Halló! Az ördög tréfál! Ki az ur?

— Halló! Ez mégis butaság! Részeg ön?

— Halló! Süket ön?

— Halló! Goromba! Lump!

Halló, uram! Én őnt kihivatom! Hogy hívják őnt?

— Halló! Én Blau cement-gyáros nem verekszem, punktum! Holnap megvállik vagy ön az üzlettől, vagy én!

— Halló! — kiáltom. — Pardon uram!

— Halló! Semmi pardon!

Farsang.

Tájékoztató.

— Farsang tart január 7-ikétől, azaz vizkereszt napjától február 26-ikáig, azaz hamvazó szerdájáig.

Febr. 9. A kereskedők bálja a Bika termeiben.

Febr. 16. A színház műszaki személyzetének álarozos táncvizsgálma a „Koroná”-ban.

Febr. 16. A jogász- és tisztviselői körteuczestélye a Bikában.

Febr. 17. Az asztalos ifjúság táncmulatsága a Bikában.

Márcz 2. Az ev. filléregylet theatestélye az „Arany Bika” szálloda disztermében.

Febr. 20. Iskola-bál a Bika termében.

* A hajdu-dorogi Gazdakör ezidei első farsangi estélye, bár nem volt oly látogatott mint általában az általa rendeztetni szokott ilyen estélyek lenni szoktak, mindazonáltal a város társadalmát mozgó rugók kevés számára és ernyedtségére való tekintettel, sikerültek volt nevezhető. Ez a köztalálkozást és művelődést, ismereteket előmozdító Gazdakör 14 évi fennállása óta vizesepként működik a közönység gránitjában és észrevehető eredménnyel. A felolvasások, kezdeményezések, buzdítások, jobb gazdasági eszközök terjesztése sokat tett arra, hogy a másutt évekig húzódo tagosítás jóakaratu vezetés mellett pár év alatt befejezést nyerjen. — Az estélyen Nagy Mikós ügyvéd alelnöke a körnek, szabad előadást ismertette a milleniumi ünnep legyűjtését. Rövid visszapillantással történelmi ezredéves mulunkra utalva, isten csodájának nevezte fennállásunkat. Figyelmeztetett arra, hogy a Gazdakör a jövő kiállítás meglátogathatása céljából csoportokat szervez, melynek mindenki tagja lehet, ki hetenkint jövő év közepéig 25 kr. befizetésére kötelezi magát. Az előadót tapsvihar és éljenzés jutalmazta. A tánczra perdülő ifjúság reggelig mulatott.

Színház.

Küzdelem a létért.

(Színház 5 felv. Irtá: Daudet Alfonz. Első előadása Debreczenben febr. 6-án)

A létért való küzdelem kissé brutális formában mutatja be Daudet darabja. Látunk egy ragadozó madarat a ki elpusztít két galambot s a végén lelövi a ragadozó madarat az ember, a ki erősebb abban a pillanatban, mint ő.

— Halló! Én dr. Weisz vagyok.

— Halló! Dr. Weisz? Ab pardon!

Hibás összeköttetés! Csöngessen le!

Csöngögetek.

Várok tíz percet. Ujra megkapom sok huzavona után a központot.

— Halló! Kérem kisasszony! Eögem már másodszor tetszett hibásan összekötöni. Én dr. Blau orvos urat kértem, s eöbb ingyárossal kötötték össze.

— Halló! kérem dr. Weisz urat, tessék számot mondani. Sok Blau van a világon

Hamar odafutottam a telefon czimkkönyvhöz s megtanáltam dr. Blau számát.

— Halló! 2457 számot kérem!

Csöngögetés.

Végre nagysokára csöngögetés felel és én oda megyek a telefonhoz, melyre már öt egyén vár, hogy gondolatait közölhesse más emberekkel.

— Halló! — kérdi egy hang — Ki beszél?

— Halló! Dr. Weisz!

— Halló! mi tetszik?

— Halló! Dr. Blau urat kérem:

— Halló! kérem már dr. Blau urat elment.

— Halló! Kérem hová?

— Halló! valószínűleg haza!

— Halló! Hát kérem kivel beszélök én?

— Dr. Blauval.

— Ah! és hányas száma a kegyed telefonja?

Tulajdonképp nem is a létért küzd Astier Paul, a kapaszkodó képviselő (Tapolczai), mert hiszen az ő létele biztosítva van, hanem nagyfokú lelkiismeretlenséggel elpusztít mindenkit, ki önző céljainak útjában áll. Daudetnak a morál-filozófiája sántit és csak azzal elégit ki, hogy bukik a gyáva hős is, nagyon gyáva módon.

Ime a Daudet meséje:

Astier Paul (Tapolczay) elvette Padovani hercegnőt (Arday Ida), akinek építészé volt. A hercegnő tudja, hogy férje szeretőt tart magának, Vaillant postamester (Sándor Emil) leányát, Lidit (Bogyó I.) s hogy újabban valni akar tőle az osztrák gazdag grófnő, Eszter (Cserny B.) kedvéért. A hercegnő mégis megbocsa férjének és hallgat szavára. — Astier azonban tovább fűzi gazterveit, meg akarja mérgezni nejét, de visszaröppen szándékától. E közben Astiernek egyik áldozata a másik után bukik ki a darabból, jótékony halállal, míg végre ő is büntetését veszi, amennyiben az öreg Vaillant hátulról lelövi.

Ez a darab meséje, mely telve van hatásra számított nagy jelenetekkel és így alkalmuk nyílik az előadónak, hogy hatással játszanak is.

Padovani hercegnőt, az egyik, öntudatos áldozatát Astier-nek, Arday Ida játszotta és már erőt alig kíván ez a szentimentális szerep, Arday Ida művészetének erejét szinte pazarolta rá. Astier Paul nagyon jó személyesítőt talált Tapolczai-ban, a kinek sima, salonias játéka, modora, beszéde által sikerült az ellenszenves alakon valamit simítani. — Ugynevezett nagy jeleneteik után (2 és 3 felvonások végén) többször hívta a lámpák elé mindkettőjüket a földszint — férfi közönsége.

Tapolczainak, hogy részletekbe bocsátkozunk, talán egyetlen egy jelenete sem sikerült annyira, mint az, mikor Vaillant lelövi. Ha jól tudjuk az instructio szerint Vaillant hátulról lövi le. Itt nem úgy történt; Astier szemben áll Vaillanttal, a ki dikciót és pisztolyt tart neki és azután lelövi. Ha a jelenet az utasítások szerint folynék le, akkor természetesen azt tartanók, hogy a két lépésnyi távolságu háttérben végbemenő árverés közönsége okozta zajban maga Paul sem hallja a Vaillant szavait és azért nem fordul meg. De Tapolczai szembe fordult és megdermedten néz a pisztoly csövébe. Mivel pedig nem hiszük,

hogy ez a tehetséges, ambiciózus színész bármit is öntudatlanul cselekedjék a színpadon, nemcsak el kell fogadnunk kitűnő alakításnak jelenetben való játékát, de különösen kiemelkedőnek tartjuk azt a művészi felfogást, hogy a feléje irányított pisztoly-cső előtt mozdulatlanul áll meg és rémülettel takarja el arcát, végre elbukik, a lövéstől találva.

Bogyó Ilona a Lidi kedves, rokonszenves alakját sok természetességel festette meg. — Bácsné a „nagy hazafi” özvegyének szerepében sok humort fejtett ki. Sándor Emil az öreg Vaillantot játszotta jellemzetesen, szépen és különösen sikerült a hercegnővel való jelenete a második felvonásban.

Kisebb szerepeikben Cserny Berta (Eszter), Rózsahegy (Adriani) Péchy (Antonin), Kiss Irén (Louise) és Püspöky (Heurtebise) váltak ki.

A rendezés Péchy ügyes és tapintatos kezére vall; csak az feltűnő, hogy a katonás Vaillant szegényes szobájában a Székely Bartalan „Zrínyi kirohanása” című olajnyomatú képe díszel a falon. Nagy tisztellettal viseltethetik az az öreg párisi postamester a magyar hadi vitézség iránt. A közönség egészen megtöltötte a színházat. (k. i.)

Irodalom — Művészet.

* A Kisfaludy társaság új tagjai A Kisfaludy-társaság tegnap tartott ülésén új tagokat Radó Antal és Jakab Ödönt választották meg. Rákosi Viktor egy szavazattal maradt kisebbségben.

* Erzsébet királyasszony arcképe. La mpe l Robert cs. és kir. udvari könyvkiadó czég Erzsébetnek, a mi dícsőséges „Nagyasszonyunk”-nak fénynyomatú arcképét adja ki. Hatóságok, egyesületek (kivált nőegyesületek), épügy mint magánosok, kik helyiségeik vagy szobáik falát Erzsébet királynő arcképével akarnák díszíteni, bizonyára örömmel fogják hírül venni, hogy a királyné kegyelmes engedélyével kibocsátja a czég ő felsége legszebb arcképét legfinomabb kivitelű fényképmásolatokban. E kép, mely a müncheni királyi léptár egyik legdrágább kincse, eddigelé nálunk szinte ismeretlen. Ez a fényképmásolat a lehető legnagyobb pontosággal és hűséggel adja vissza a remek olajfestmény minden árnyalatát és minden teremnek, minden szobának legszebb fali ékességét fogja képezni. A kép háromféle nagyságban lesz kapható. Az 1. sz. formatum méretei (a carton beszámításával) 88 cm. hosszú, 70 cm. széles. Megrendelési ára 12 frt. Csomagolási díj külön 60 kr. A 2. sz. formatum méretei (a carton beszámításával) 65 cm. hosszú, 48 cm. széles. Megrendelési ára 6 frt. Csomagolási díj külön 40 kr. A 3. sz. formatum méretei (a carton beszámításával) 45 cm. hosszú, 32 cm. széles. Megrendelési ára 4 frt. Csomagolási díj külön 30 kr. A kép február folyamán jelenik meg.

Könyves Tóth Mihály.

Debreczen aranyzáru papja már ott pihen az anyaföld kebelében, a Kossuth-utcai temető áldott homokjában, mely négyszáz esztendő óta ád csöndes pihenő helyet Debreczen jelesének. E nagy város kegyelete, hálás emlékezete egygyel több nagy emberének hamvai felett viraszt.

A temetés inpozás lefolyásáról már tegnap közöltünk tudósítást. De visszatérünk rá újra, hogy a kalmat vegyünk

Balogh Ferencz orációjának

legalább részben való közlésére. A kistemplomban a hol legszebb szónoki babérait aratta most elszórtott lelkészünk, mondotta Balogh Ferencz hittanár ezt a beszédet, mely ékesen jellemezte a megdicsőültnek polgári és lelkészi munkásságát, hervadhatatlan érdemeit.

Átveszünk belőle a következő részleteket: Könyves Tóth Mihály mint igaz hazafi kitörölhetetlen emléket hagyott maga után. A honszerelem égett keblében utolsó leheletéig, a nemzet legnagyobb napjaiban pedig vezéri erő-

vel tört lángokban elő. Az 1348. év tavaszt lehető napjaiban ő magyarázta apostoli ajakkal Debreczen jó népének a szabadság evangyéliumának sok tételeit épen e templom boltozatai alatt, szűk volt e hely a hallgatók részére, ezer és ezer példányokban nyomtatva és hazról házra szét terjesztve mentek ki e „népszerű egyházi beszédei.” Egyiknek alap igéje volt „A szabadságban álljatok meg” (Gal. 5 1. 5.) a másiké „A ki betekintend a szabadságok tökéletes törvényébe és megmaradand abban, az boldog lesz” (Jakab 1. 25.) Midőn a zivatar védelmi tette hívta a hontű fiait, mert ő is világosítani, lelkesíteni és gyalasztani, s a két reformator (Knox) vas jellemével „emberi arcz előtt nem félemlített meg.” Mintha ez angol történet író (Frode) róla is vette volna a brit történelem által igazolt ama tételt „a kálvinizmus az a szellem mely feltámad minden igaztalanság ellen.” Mint hadi zászló és hadi kürt jenggett és zengett a hont védő hősök táborában.

Hajh! de az emberiség történetének kellehetetlen törvénye szerint minden haladás drágán váltandó meg; Debreczen ifju költője (Kovács Gyula) szerint „e föld a vértanúk hazája, hol minden eszme áldozatra vár.” Ujra igazolódott nálunk is a majd négy ezredéves bibliai történet, hogy az egyiptomi válság és szabad haza kánánja közt veres és véres tenger fekszik. Népek vették körül a sirt, hol nemzet sülyedt el. — Bekövetkezett az ujkori *gyász évlésed* a vérpad, számkivetés és rabba tett lelkészek kora. Különös véletlen kegyelem folytán Debreczen lelkése halál öle helyett börtön fenekére vettetett, mint egykor Jeremiás és Dániel próféták.

Cseh- és Morvaország várbörtöneiben — annyi jelesekkel és hű honfiakkal — hét évig szenvedett elszakadva anyjától, gyermekeitől, testvéreitől, nyájától, hazájától, mindentől. Vele maradt a hitj és remény, a biblia és zsoltár, ezek vigasztalásai mellett lelke meg nem törött. Ez a fogság volt az ő arabiai pusztája, anélkül hogy valaha ez arany borju vagy bálványok előtt meghajolt volna. Az Ur ez igazság fejlődése, az Ur a feltámadás királya intett a magánylakó Ilyésnek, s ennek kérésére „elég már oh Uram!” — emberi események kulcsával — Isten kezében a nagy események kulcsok, új idöket megnyitók — ki szabadította őt fogságból és szerető övéi 1856. április 11-én itt Debreczenben keblökre ölelték a szenvedések tövis koszorúsága által felavatott igaz hazafi.

A szabadság kiterjesztését és megtestesítését *egyházi tén* a követelte, alkalmazta és vivott azért. A debreczeni egyháztanácsban (1848-ban) a nép képviselő elve alapjára állt, melyet épen ő egyházi beszédében „fenséges szülöttnék” nevezett. Az ő követeléseire is újja szerveztetett az egyháztanács a presbyterianizmus alján. Utolsó erejéig az önkormányzat híve maradt. A polgári és egyházi szabadság ikertestvérek, tehát mindkét talajon — valláson és polgárin — ő egy elvnek hódolt. E kettős szabadság összeolvadt jegeze az ő jellemképnek gyémántköve.

A beszédnek abból a részéből, mely a megboldogultat, mint ref lelkész jellemzi, adjuk a következőket:

Végre ütött a *hazára* nézve is a jobbra fordulás órája, az európai események Istenkéz által forgatott hatására az eddig bevehetlen erődök engedtek, a zárok felpattantak, a sirtból — hol nemzet sülyed el — a halottnak vélt Lázár: a magyar alkotmány, — az 1848 vívmánya kikelt, feltámadott. — A lelkési pálya sorompója felnyitott Tóth Mihályunk előtt, Debreczen reformatus népe visszahelyezte őt, most meg épen egyháza érdekében s a patens ellen hittartó püspököt tisztelő érzete miatt átengedte szülötöldöni jogos állomását neki, vetekedve hívták meg egyházkerületeink mindenkébe fényes gyülekezetek, e meghívások az ő érdemének legszebb elismerésel és méltatásai valának. A karczugi gyülekezet hívását fogadta el. Ez emelkedő népes egyház hallotta 7 éven át az ő lelkési szavait, látta rendező erejét s az egész egyházmegye, esperesének megválasztván, tapasztalta kormányzó képességét.

Mint kunsági esperes elnökölt (1868-ban) azon a tisztántuli nagy értekezleten — 15 tanárkar képviselői jelenlétében — mely e collegium magasabbra fejlesztésének zászlaját kibontotta, az egyetem eszméjét megpendítette. Most mint később a tanügy terén, egyháza mezején mint a nevelésügyi szakosztálynak holtig elnöke, az egyház árváinak gondozója, bizottságokban, főiskolai vizsgákon, sőt magán körben, egyes tanárokkal érintkezésben szórta a Buday Ézsaiástól kapott szikrákat, — és az angol nyelv tanszékének rendszeresítését keresztül azon vallásos intézményeinek, annyira hogy egyszer a költői lanthoz is nyult, hogy magyarra fordítsa a britt nép „nemzeti dalát”, hiszen viszhangzott annak szava, mit szeretett nemzetére alkalmazni, „britt nép többé nem lesz soha.” (Csokonai album. 1861.)

A 3-szor hét évi viszontagságok után nyerve őt vissza Debreczen 4-edszer választás után a maga lelkészeül. A nagy templomban (1861. július 23.) tartotta „székfoglaló egyházi beszédét” oly igaz keresztyén tartalommal, hogy az éppen akkor dúló szélsőségi theologiai szelek között, a szilárd és inghatlan alapra visszahelyezkedésnek lett szószólójává és irányzójává. Meg volt hatva, mert hálás szavai szerint „megjutalmazták őt azzal, hogy a hol kezdette életét, lelkési hivatalát, ugyan ott végezhesse azokat.” Ugy történt. Beszéde végén az Elő Szegietkő — akiről prédikált — felemelte őt látnoki magaslatra és így szólt: „Dicső és magasztos jövő vár e nagy magyar város népére.” Az Ur megengedte, hogy megint szemlélhesse két hét éven át a jövő lépcsőzeteit és iveteit. Soha sem feledte, hogy puritán jellem és bibliai alapú hit volt 30 év zivatarai közt az a drága kincs, mel a reformator (Huszár Pál) régi szava szerint Debreczen a „mennyei tudomány lámpásává” tette, ezért maga állt a küldöttség élére s patriarchai ihlettel a nem ingadozás, hű maradás és következettség elveit képviselte a vallástan terén; mert szerinte is: „a bölcsészet örök keresés, a vallás végleges megoldás” (Lavisse Ernő, Requie des deux Mondes. 1886.), a bölcsészet mozgat, a vallás megnyugtató tartozik. — A vihar csakugyan elmúlt a hit-tudomány mezején, az evangyéliumi építés vetései kezdenek zöldelni.

Ő magyar *Bossuet* volt de protestáns kiadásban, mű szónok mint amaz, csak hogy mig amaz az ország jogait tiporó trónt s a hugenották véres üldözését szolgáló lélekkel magasztalta, addig ő az ország alkotmányos és lelkiismereti szabadságért emelte fal mindenkor független lélekkel ékes szavát; mig amaz Versaillesben királyi fénykörben uszott, ő pusztán egyszerűség teddhetlen alakja maradt holtáig a debreczeni parochiáú.

Mint *emberről* elég és legszivemelőbb annyit mondani; szüleit, az ő szabadulását megért édes anyját tisztelte híven, gyermekeit, testvéreit szerette példásan, az isteni törvény hű teljesítése jutalmául látszott a kegyelem szivárványa felragyogni élete egén: hoszu, hoszu időt engedett neki a szeretet ura, Istene.

Es most bocsássuk az agg *Simeont* utolsó útjára, kire ráillik és angol nagy költő szava „soba sem adta el az igazságot a perc használtaért a kötelesség útja a dicsőség útja” (Tennyson). Nyugodjék csendesesen azon dombok alatt, hol a reformátusok: Mélius, Szegei, Kálmáncsai, és Debreczen egyházi, polgári, tudományos annyi nagyjai pihennek. Maradjunk hívek kötelesség tudó és Isten imádó jelleméhez. Hű szolgálja lelkét ölelje fel az élet örök Ura a mennyei hajlékba, minket pedig készítsen, hogy hűföknak és hű leányoknak találtsunk a mennyei atya országában. „A hulla nem utolsó alakja az embernek” (Szossnet), mert az apostoli tanítás szerint a halál után dicsőbb alakba öltöztetünk. Amen.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óraker, csak esetleg hőtőn később.

Kéziratok visszadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezező hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünneppnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknel jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasár nap és ünneppnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekciónyöl a beadványok kivételnek kétköznapokon d. e. 12 és d. u. 6 óraker, ünneppnapokon d. e. 11 óraker.

Zeneestély az „Angol királyi” szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Színház szeptember hó 29.-től minden este 7 óraker.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1895. febr. hó 7-én reggeli 7 óraker. Hőmérséklet —7.8 C fok. Légnomás 755.3 millim. Szélirány Északi Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet —5 fok. Legalacsonyabb hőm. —11 fok. hó réteg 8 cz. méter

Sétahangverseny a „Margit”-fürdő vendéglő disztermében okt. 14.-től minde vasárnap délután 4. óraker; felváltva a R á c z K. és M a g y a r i a k zenekara.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a a Keresk. akadémia palotájában.

Famunkatánítás. A kézügyesítő egyesület, fő-reáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden-Előkészítő csoport. Szerdán és pénteken Haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hőtőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Koszoruváltás. Könyves Tóth Mihálynak egy névtelenül maradni óhajtó tisztelője a már jelzett célra 20 frttal járult, mit midőn közlünk, az ösmeretlenül maradni óhajtó iránt a gyászoló család lapunk útján fejezi ki hálás köszönetét.

Gazdasági felolvasás. A gazdasági egyesület második felolvasása e héten szombaton d. u. 5 óraker lesz a gazdasági tanintézet egyik termében. Ezuttal Szabó István tanár tart előadást az állati ragályos betegségek ről. Az előadást melegen ajánljuk a debreczeni gazdák figyelmébe. Ezek az előadásokon őket érdeklő közhasznú dolgok és tapasztalatok beszélgetnek meg, melyeket minden tanulni vágyó gazda okosan felhasználhat a maga javára.

Eljegyzés. Weisz Sámuel nánási lakos iparos eljegyezte Winkler Juliska kisasszonyt Debreczenben.

Tartalékos katonai orvosok gyakorlata. Tndvaleyő dolog, hogy a tartalékos katonai orvosok pedig az önkéntességi év lefolyása után nem vonultak be gyakorlatra, mint a többi tisztek. Ez most most megváltozik. A közös hadügyminiszter rendelete következtében a tartalékos állomáú orvosok épuj, mint a tartalékos csapat tisztek minden második évben 28 napi gyakorlatra kötelesek bevonulni. Az új rendelet még ez évben hatályba lép.

Vesztett eb garázdálkodása. A közel Földesről írják a D. R. U.-nak, hogy ott a napokban Szabó József hentes kutyája megmárt két kis gyermeket. Az ebet agyonütötték s Holtzer Lajos községi állatorvns a boncolásnál konstataulta, hogy az eb veszett volt. A két gyermeket a budapesti Hőgyes-intézetbe szállították beoltás végett.

Köszönetnyilvánítás. Barátaim s jó ismerőseim, kik feledhetetlen kis leányunk betegsége halála és temetése alkalmából részvétüknek számos jelével fejezték ki irántunk érzett jóindulatukat s enyhítették ez által mély fájdalomunkat: fogadják ezuton szivből jövő őszinte köszönetünket. Dr. Kentzler József és neje,

A debreczeni gazdasági egyület választmánya f. hó 10-én vasárnap délután 1/2 3 óraker a gazdasági együletben ülést tart, melyen fontos ügyek lévén kitéve — az egyület minden tagjait szivesen látja az elnökség.

— **Bitang jószágok.** Bitang malaczkok és pulykák vannak a város istállóiban. Tulajdonosaik siessenek minelőbb kiváltani, mert különben rövidesen el fognak adni.

— **Járványok.** A szomszéd Szabolcsvármegyében, mint levelezőnk jelenti, mind nagyobb mértékben kezd fellépni a kanyaró. Különösen a tiszamenti falvakban és városokban kezd el áldoztatni, így Adonyban, B. Aranyoson, Tisza-Polgáron, Rakamazyn, Petneházán, Papon, Mihálydiban, Magoróson, Kis-Létán és Kisvárdán. — Zentán a difteritisz dühög oly mértékben, hogy a napokban is 3 gyermeket temettek el egyszerre.

— **A szökevény asszony.** Nem régen vitte haza fiatal feleségét Nagy János háziapéri. A fiatal menyecskének azonban különös gondolat juthatott eszébe, amely addig-addig őszakélté, amíg tegnap férje távollétében öszszepakolt és bezonázott Debreczenbe. A „kárvalított” férj a rendőrséghez fordult, amely most köröztetni az elveszett „kincset.”

— **Öngyilkosság.** Kovács Pál még csak 20 esztendő volt, azonban — mint B.-Ujvárosról írják — sokszor mondogatta, hogy máris megunta a világon való létét. Tegnapelőtt aztán fölment a szénapadlára s ott egy gerendára fe akasztotta magát. Mire észrevették tetét, akkorra már meghalt.

— **Az állam jegyek bevonása.** Az 1 frtos államjegyek bevonása az utóbbi hetekben nagyon haladt. Az 1 forintosok forgalma már 11 milliónál kevesebb: a decemberi átlaghoz képest tehát közel 8 millió forinttal fogytak és remélik, hogy egy pár hónap múlva az 1 forintosok bevonása teljesen be lesz fejezve. A magyar kormány nem rég ismét egy millió forint aranyat deponált az osztrák-magyar banknál, melynek ellenében eddig csak kevés ezüstöt vett igénybe. A két kormány különben együtt öt millió forint aranyat deponált a banknál bankjegyek ellenében. E bankjegyekkel 5 és 50 forintos államjegyeket vnaak be. A bank aranykészlete ez által 161.19 millió frtra emelkedett.

— **Az érmihályfalvai izr. nőegylet tisztújító gyűlése.** Az érmihályfalvai izr. nőegylet f. hó 3-án tartotta tisztújító gyűlését. Elnöknek Benedek Mátyásné, megnyitja a gyűlést és megköszöni az egyelet eddig iránta tanúsított bizalmát, állásáról lemond. Az egyelet egyhangulag maradásra kéri fel. Benedek Mátyásné, meghatva köszönte meg a szeretet, tisztelet és bizalom eme nyilvánulását, de határozata mellett szilárdan megmarad. A tagok sajnálattal veszik tudomásul az elnöknek kijelentését és elnökül egyhangulag Glück Adolfiné urnót választják, ki addig az egyelet pénztárnoki teendőit végezte. — Helyébe Kovács Béláné urnó választatott, — ki addig a pénztári ellenőri teendőket végezte. Helyébe ellenőrül Özy Guttmann Sámuelné választották. Választmányi tagok lettek: Grünfeld Mórné, Grünér Jakabné, dr. Von Antalné, dr. Bügler Adolfiné, Tolnai Jakabné, Veisz Farkasné, Polák Mórné, Gross Hermanné, Rosenfeld Lajosné, és Eöstreicher Sándorné urnók.

— **Báró Königswarter Herman milliója.** Báró Königswarter Herman ez évi január 29-én felvette a keresztiséget s ebből az alkalomból értesésre adta mindazoknak az intézeteknek, melyeket megkereszteltetése esetére atya végrendeletéhez képest egy millió forinttal segílyeznie kell, hogy a millióból az őket megillető összeget ez évi június hónap 29-én a bécsi központi irodában felvehetik.

— **Modern cseléd.** Háziasszony, a ki u cselédet szerződött: Maga tetszik nekem és ha ugy akarja, jövő héten beállhat hozzám szolgálóatba. — Nagyon szivesen, nagysága! Nagyon örülök, hogy ilyen helyet találtam. Éi ugyanis nagyon féltékeny vagyok és nem tudom elviselni, mikor a szeretőm így szól: „Hallod-e Zsuzsi, a te asszonyod esinos fehérceled!”

— **Szereltem és pipaszár.** Szűcs Gábornak az volt a nótája, hogy:

Ha engem egy csizmadia elvenne,
Az én nevem majliszterasszony lenne.
Nem bánám én, ha minden nap megverne,
Csak a nevem majliszter asszony lenne.

És Szűcs Gábor elvette meg is verte a menyecskét; mert:

A dió, magyoró törve jó;
Az asszony, az asszony verve jó.

Szűcs Gáborné azonban megunta az örökös paccoklást és tegnap kékkel, zölddel díszített vállakkal beállított a rendőrséghez és panaszt emelt az ura ellen, a ki mindig pityókás állapotban tér haza és tegnap is egy vastag pipaszárát tört el rajta. A rendőrség a gyöngéd férj ellen megvette a szükséges lépéseket, a menyecske pedig búsán ballagott hazafelé és dudolta, hogy:

Mérges az én aram szörnyen,
Kontyon út az engem könnyen.

Városi és megyei ügyek.

* **A városháza építése.** A városháza építésére kitűzött második szűkebb körű pályázat eredménye — mint értesülünk — már rövi idő múlva eldől s akkor kibírdetk az építést az építési munkák biztosítására. Az építést, ha nem is tavasszal, ahogy egyik helyi lap írta, de még az idén megkezdik, még pedig a nyugoti homlokzat középső részénél, a közgyűlési terem és az ór torony építésével. A régi városházának ezt a részét csaknem egészen lebontják, mert ennek a helyébe emelendő új közgyűlési terem és torony képezi legszebb s egyntal legnehezebb feladatát a városháza építésének. A tanács ismételt megbeszélés tárgyává tette mai ülésében a városi hivatalok elhelyezését. Az építés ideje alatti házbér fizetést lehetőleg kikerülni óhajtván, — megbízást adott, hogy lehetőleg a város tulajdonát képező és e célra felhasználható épületek vétessenek legelső sorban kombinációba. — Ez épületek között van a Battyány-Teley utcai volt r. kath. elemi iskola és a Dobozi ház. Csakha ezek az épületek nem mutatkoznak alkalmasoknak, fogja kikérlni a város a takarékpénztár „Hungaria” nevű épületét, melyben most az üzletvezetőség székel, de a melyet az üzletvezetőség 1896. május 1-ére felmondott és onan esetleg hamarabb is átköltözködik a Degenfeld palotába. A tanács a városháza alatti boltok-bérlőinek nyilatkozatait és kérvényeit véleményezés végett kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak.

* **Lovak és szekerek összeírása.** A városi tanács a következő hirdetést teszi közzé: A m. kir. honvédelmi miniszter rendelete folytán a lovak és szekerek összeírása foganatosítandó levén, felhivatnak a város érdekelt lakosai, hogy lovaikat, szekereiket és kocsijaikat a f. hó 1895. évi február hó 11-ik napjától fogva 1895. évi február hó 20-ik napjáig a katonai ügyosztálynál (Kossuth-utca, Komáromi féle ház) mindenkor reggeli 8 órától 12-ig, délután 3 órától 6-ig az ezen hivatal által adandó bejelentési lapokon bejelenteni, illetve bemandani el ne mulasztják, az 1873. XX t.-cz. végrehajtása iránt kiadott miniszteri utasítás 3. §-sa értelmében minden 10 után 10 frtig terjedhető s a szegény alap javára fordítandó bírsággal fognak büntettetni és utólagos bejelentésre kötelezettek. A bejelentés alól fel vannak mentve: 1. Az állami lötenyészési intézetek lovai; 2. a katonai igazgatás lovai s a tényleg szolgáló katonai tisztiek azon saját lovai, melyekre szolgálóknak ellátására szükségük van.

* **Előgtétel a tanácsnak.** Tegnap közölük hogy a közigazgatási bizottság minden további eljárást beszüntetett a Debreczeni Hirlap által a tanács ellen emelt gyanúsítások következtében támadt ügyben, miután a prot. árvatartó alapnál sem hiány nem találtott, sem szabálytalanság ez alap kezelésénél nem fordult elő. Azt is irtuk, hogy a tanács mai ülésében tárgyalja, hogyan szerezzen elégtételt ezen alaptalanul elkövetett sértésért. Ennek a megbeszélése azonban máról elmaradt egy későbbi rendkívüli tanácsülésre, amiatt, mert a tanács még nem kapta meg hivatalosan a közigazgatási bizottság végzését.

* **Polgári fellelték kiváltása.** Király Gyula gazdasági tanácsnok tegnap azt a javaslatot terjesztette a tanács elé, hogy a polgári felleltőség kiváltásának idejét márczius 1-re, elhordatásának végső határnapját pedig márczius 30-ra tűzze ki. — Szinte bizonyosnak vehető, hogy a tanács ezt a javaslatot elfogadja. Jól lesz tehát, ha sietnek a deputatum kiváltásával a jogosult házbirtokosok.

Törvénykezés.

* **Az ügyvédi kamara köréből.** A debreczeni ügyvédi kamara fegyelmi bírósága közölrirre teszi, hogy Kómi ves Béla nyiregyházi ügyvéd, e fegyelmi bíróság által 394/1894. folyó szám alatt hozott s a Kuria által 657/1894. folyó szám alatt helybenhagyott ítélettel, az ügyvédségtől elmozdított.

* **Kinevezések.** A debreczeni ítélőtábla elnöke Orosz Mihály, Szász Gerő, és Klic Antal végzett joghallgatókat a debreczeni ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

Táviratok.

A csáktornyai választás.

Budapest, február 7. (A D. E. ered. táv. Ér. 3 ó. 30 p.) Csáktornyán a választás Wlassich Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter és Major Elek ügyvéd között erős katonai őrség mellett nyugodtan folyik. Eleinte Wlassich van óriási többségben azután jöttek tömegesen a néppártiak.

Délben a szavazatok száma a következőképp állott:

Wlassich — 422,

Major — 322.

A papok hihetetlen érdeklődést fejtenek ki.

A Néplap elítelve

Budapest, február 7. (A Debr. Ell. ered. távirata. Érkezett d. u. 3 ó. 30 p.) A budapesti esküdtszék ma tárgyalta Lepsenyi Miklós király-sértés pörét. — Az esküdtszék Lepsenyi r. kath. lelkészt, elítélte királysértésért, mert lapjában a „Magyar Néplap”-ban azt írta, hogy a király az egyházpolitikai javaslatok szentesítéseért méltatlan az apostoli koronára. A törvényszék ítélete a verdikt alapján hat havi államfogházra szól.

A honvédelmi vita.

Budapest február 7. (A D. E. ered. táv. Ér. d. e. 4 ó.) A képviselőházban folytatták a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását. Herman Ottó a ház határozatképességét kérte konstataálni, azonban megállapították, hogy 100-nál többen vannak jelen. — Az ujoncz többletre kért 600000 frtos tételnél Horánszky Nándor ellenzi a megszavazást, mert a miniszter elmulasztotta jelentésekkel igazolni szükségességét. Fejérváry miniszter kijelenti, hogy a bizottság megkapta a jelentést. Madarász József, Ugron Gábor pártolják Horánszky álláspontját. Horánszky kéri ezenkívül, hogy utasítsák a kormány arra, miszerint a jelentéseket ne a bizottságnak, de a háznak terjeszszék be. Fejérváry ellenzi az indítványt, mert a ház határozata, hogy a jelentések a bizottsághoz tétessenek. Névszerinti szavazás utján a ház Horánszky indítványát 59 szótöbbséggel elvetette. — Ezzel a honvédelmi tárca költségvetése teljesen letárgyalatott. (Éljenzés.)

Egy lap a jelenből.

— Irta: **Brankovics Ilona.** —

— Akarom és nem tűnök ellenvetést! —
Hallod? — Nem tűnök! Semmi szó. — Én
atyád vagyok és így jobban tudom: mi üdvös,
mi nem.

— Legyen! felelt Mariska.

Megtörve ült a jó gyermek, ki megta-
gadva önmagát, a kijelölt utra lép tehát, bárba
megsemmisül is az ut szuró tövisei alatt. Sze-
meiben nem volt köny, bár szive sajgott, csak
eperajka rándult meg néha-néha a kintől, a
belső nagyfoku tusától.

Anyja vigasztalta.

— Leányom! Érzem, hogy fájdalmat okoz
neked atyád hajthatlansága; érzem, mert anyád
vagyok. — De mint anya tudom azt is, hogy
fogékony szived több helyet adott az idealiz-
musnak, mint a valódiságnak. — Te nem ismer-
ed a nyomort, a nélkülözést, mert atyád vas-
szorgalma biztosította számodra a kényelmet,
biztosította részre mindazt, a mi csak a tö-
kéletes boldogság keretébe tartozik. Te nem
tudod még azt, mily nehezen szokik az ember
a jólétből a rosszba, a selyemből a darócba.
Te még egy zsenge ág vagy és mindeddig vígan
nőttél felfelé szüleid melenzető sugaraival.

— Ő vele inkább egyszerű kuayhóban,
nyomorban, anyám, mint nélküle palotában, gaz-
dagságban és jólétben. Szólt hevesen Zsilszky
Mariska. Mivel különb Barcza György Ritók
Pistánál? Mondja, anyám: mivel? Pistának van
nemes szive, melylyel minden mást pótolhatja.

— Ép ez az, gyermekem, vágott szavába
a modernül gondos any, mit ti érteni nem
akartok. Ritók Pistának van nemes szive, a
mivel — szerinted bohó gyermek — mindent
pótolhatja. De egyebe? Semmi. Barcza György-
nek megvan mindazon eszköze, a mivel az eset-
leges nyomort jóléttel pótolhatja. Hiszen te
mindig értelmes és okos gyermekem voltál: hall-
gass csak ide és majd meglásd, hogy magad is rá-
térsz arra, hogy szüleid nem akarják fájdalmat
okozni hanem mindennel javadat czélozzák. Latod:
a szerelem is a természet műve, ép úgy mint
a kő, a fa, a fű és más egyéb természet szü-
lte. A természet örök törvénye: lét és eny-
észet. Minden elenyészik, eloszlik; semmi sincsen
a természetben önnyagából a kőva és így a
szerelem sem. A szerelem is egy összetett
egész: fájdalom, enyhület, önmé és gyűlölet a
társ részei; csak az idő haladása, a körülmé-
nyek mostohára való átváltozása és beáll a
megosztás és az enyészet. A nő egy törzs, mely
ágt adja és azokban megoszlik a szerinted
élet adó nedű a szerelem. Ez a törzs, gyer-
mekem, tápot kíván, nem csak melenzető su-
garakat. Emlékszel, hiszen nem is olyan régen
vót: hogyan sirattad meg amott a kertünk
végében ezt a nyiló bimbót, mely elszáradt, el-
halt? — Azt monadt: magad vagy oka a
bimbó pusztulásának, mert nem öntöztetted kellő-
leg és emiatt nem volt elegendő tápanyaga,
hogy teljesen kinyílhasson, virulhasson. Pedig a
nap enyelgő sugaraival halmozta el czirógatásai-
val, enyelgéseivel!

Egy mély sóhaj tört ki a leányka keblé-
ből, mert szívének ama felére, a mely egész
melegségével, egész erájével ölelte Ritók Pistát,
az anya rátette a kényszerzubbonyt; rácsatolta
erősen, hogy a szerető lélek egy pillanatra
megtántorodott. És ezt a kedvező pillanatot fel-
használta a gondos jó szülő és még nyájásabban
kérdte a gyermekétől:

— Nos, gyermekem?

— Követem akaratukat. Volt az önkívületi
válasz.

Es megnyílt ama aranyos czirádás kapu,
a melyn belül a nemeset a szivekbe, lelkébe
folyt kor-divat fészkel és felhangzik a primitiv
szózat: „Csak élni! ez a rendeltetésed. Bold-
ognak lenni, merő előítélet.” Természetes. A
kinek lelkében, szivében egy nemesebb húr szó-
lalt meg és kizárólagosan annak az andalító
hangján l-jt: — neveléses —

A „fiu de siècle“ mottója: Ha az anyagi
bő, szerelm nő!

Az „anyagi“, ez a góczpontja mindennek;
ez vezérli a társadalmat összeségében és ré-

szeit: az embereket: így tehát a szülőket is
ezeket a gyermekeikért rajongó embereket és
ez adja szájukba azt a szigorú, parancsozó szót:
„akarom!”

A jó gyermek ilyenkor azt mondja: le-
gyen! — Azt mondta Zsilszky Mariska is.

És a mint mondtotta, úgy lett.

Május reggele volt. Az ég tiszta színén
ott ragyogott a nap. Talán örült láthatásán
annak a szép menyasszonynak, ki a kisebbik
terem nyugati végén, atlasz rubájában, szótlá-
nul ült egy bársony zsölyében? Avagy annak
a festői, megkapó képnek, mely ebben az idő-
ben ott szemléltető volt? Talán mindkettőnek
És ha mindkettőnek? — Valóban örülhetett
annak még ő is: a nap.

Mily szívélyesen forgolódtak a szép és
bájos menyasszony körül azok a fehérbe öltö-
zött, pajzán leánykák! Mily csodáttal szem-
lélték ezt a boldog menyasszonyt, ki annyi
halmaz kincsnek lesz ides-tova korlátlan birto-
kosa! Barcza György, a mesésen gazdag gyá-
ros! Szébbnél-szebb fogat, kényelem, óh ég!
és még mi minden! — Mi kell egyéb? Mi?
— Neveléses. Kaczagató.

Hatalmas tus. Túrelmetlenül prüszkölő
négy gyönyörű szép telivér angol paripa vág-
tatott a menyasszony háza elé. Barcza György
lépett ki a remek hintóból.

* * *

Barcza György atyja még abban a perc-
ben gyári irodájában ült. Éppen az utolsó
iratot tette vissza a nagy tüzmentes „cassába”.
Midőn azt becsukta, minden oldalról zár-rugó
csapódott ki nagy lármával és abba a lármába
belevetődött az öreg Barcza mosolya. — És a
váltók? Ah, azok végre kiszabadulnak majd
tudja az ég honnap, csak még egy kis türelem.
A tápanyag nő: hitel nő.

Ideálok.

— 14 levél. —

— Irta: **Farkas Imre.** —

II. RÉSZ.

Gizike levele.

Ápril.

Kedves Lenkém!

Képzeld el magadnak egy fess, elegáns
kadétot komoly arczczal és komoly beszéddel.
Ugye szinte hihetetlen. Pedig ilyen zsáner az
új ideálom...

Mi mindig azt gondoltuk a kadétokról
ezekről az eleven, vig fiúkról, hogy azoknak
más föladatuk nincs, mint mível nagyobb osto-
baságokat elkövetni. Latod, Oláh Feri eleven
czáfolat erre a föltételre. O van komoly és szer-
tartásos, mint egy tábornok az őszi hadgyakor-
latokon.

Lenkey Vilma már akkor fölfedezte, mikor
még katonai iskolába járt. Az ő állítása sze-
rint már akkor is bő, tisztí nadrágot viselt és
olyan sapkája volt, mint a Muki hadnagynak
(ez pedig maga a megtettesült szabálytalan-
ság...).

A tiszték egy pikniket csináltak az erdőn
A katonaság és a polgárság között fennálló jó
viszony épentartására a papa elvitt oda. Volt
ott minden, ami egy piknikhez szükséges, étel
ital és egyenruha.

Itt ösmerkedtem meg a kadéttal. Egy nagy
tölgyfának támaszkodott és olyan szemekkel
vizsgálta a társaságot, mint a ki már eleget
kóstolt ebből az életből, pedig bizony a Ludo-
vikába egy héten volt egyszer kimenője, vasár-
nap. Egy alkalommal azonban, beszéli hiteles-
kútfók alajján Lenkey Vilma, egy tanárja meg-
halt; ő azonban egy pár társával a kávéház
asztalán busan szóló cigány nótá mellett siratta
el drága emlékü tanárát a helyett hogy a te-
metőbe ment volna. Ezért nem engedték haza
tavaly karácsonyra...

Egy margarétha virágot tartott a fogai
között és nem telepedett le a társasághoz a
fülés (Pedig a tata mellett volt egy kiero-sza-
koit hely.)

Mikor megérkezünk szemem egy pillanatt
alatt végigfutott a társaságon. Sokan voltak

ott, mindazonáltal én egy pillanat alatt kous-
tatáltam hogy az összes jelenlevők között
Oláh Feri a legszebb gyerek...

Egy pillanatra még emosódva, mint a
szertefoszló köd, — megjelent előttem Reéy
Kuli, — azután pedig az örök feledés homá-
lyába merült...

Ennek pedig az volt a természetes oka,
hogy a kadét a Muki hadnaggyal hozzám jött,
Összeütötte a sarkantyuját (ilyen hangja lehet
azoknak a mesebeli ezüst harangocskáknak.)

Magas, erőteljes alakja s az a hamisít-
hatatlan huszáros modor azzal az öntudatos,
józan komoysággal keverve egy pillanat alatt
megváltoztatta a nézeteimet. (Nekem egyáltalá-
ban mindig egy pillanat alatt szoktak meg-
változni a nézeteim).

... Később pedig, mikor alaposan bele-
melegedtünk a mulatságba, (tudnillik mikor
Muki hadnagy kijelentette, hogy ő rá ne hall-
gassanak, mert ő most kötözni való bolond és
tömlő) a cigány rázendített a kadét nótájára.
Igy végződik:

Haza mentem, lefeküdtem, álmodtam,

Te rád rózsám még csak nem is gondoltam...

Elénekelte egy párszor, azután keitesbe
énekelte. Ekkor a kadét azt kérdezte:

— Csakugyan még álmban sem gondol-
tam?

Erre én azt feleltem, amit hasonló hely-
zetben minden comme il faut lány felelne:

— Talán — — — — —

(Folyt. köv.)

Kossuth szobra.

A Kossuth-szobor bizottsághoz ujabban a
következő adakozások folytak be.

Szücs László és Salánki Ferecz gyűjtése:
Markó János 30 kr. Bálint József 20 kr. Szi-
ági Gáborné 50 kr. Burai János 10 kr.
Ecsedi Istvánné 1 frt. Mike Ferencz 1 frt.
Kovács György 20 kr. Nagybázi Bálint 5 kr.
Farágó István 1 frt. Kovács László 20 kr.
Szántó Mihály 50 kr. Összesen 5 frt. 05 kr.

Bornyász József és Bán István gyűjtése:
Boros Fereczné 50 kr. Töpler Sándor 20 kr.
Barta Istvánné 30 kr. Gróf Lajos 20 kr.
Sjeczka Sándorné 1 frt. F. Sné 50 kr. László
Józsefné 3 frt. K. K. 80 kr. Naményi Józsefné
5 frt. Szabó Benedekné 1 frt. Dr. Hegedüs
Pálné 2 frt. Balogh Imre 1 frt. Dr. Szabó
Imréné 2 frt. Szendrei Károly 30 kr. Lamprecht
Frigyes 1 frt. Schott S. 1 frt. Kutas Gy. 50
kr. N. N. 1 frt. Sesztina Jenőné 1 frt. Irsay
Miklósné 50 kr. Horvát 40 kr. Lörmonn Szed-
lák József 1 frt. Horvát 1 frt. Huber József
50 kr. Rázsó Gyula 5 frt. Dömök Béla 50 kr.
Killer Edéné 50 kr. Kurián Gyula 1 frt. Schaf
1 frt. Összesen 35 frt. 10 kr.

Topsch Lajos tanár 287. sz. gyűjtőívén:
Héder Károly 50 kr. Péntes Ilona 20 kr. Ku-
tas Kálmán 10 kr. Benedek Ilona 3 kr. Grün-
wald Erzsé 5 kr. Matenyi Aranka 10 kr. Ne-
mes Ferencz 10 kr. Traka Ilona 20 kr. Jakó-
bovits Imre 10 kr. Stanc Sándor 10 kr. Valkó
Károly 2 kr. Kovács Matild 10 kr. Topscher
Lajos 50 kr. Összesen 2 frt. 10 kr.

Közgazdaság.

* **Mezőgazda.** Múltán a vidéken ma már
egyetlen gazdasági hetilap sem jelenik meg s
kivált az erdélyi részek gazdasági heti folyó-
irat híján vannak, a magyar mezőgazdaság
két jeles bajnoka elhatározta, hogy a gazda-
közönségnek egy kisebb terjedelmű, népszerű
és gyakorlati irányu olosabb gazdasági hetilapot
indít, melyben az időszerű szakközlemények
mellett hazánkban s a külföldnek nevezetesebb
eseményeit, melyek a gazdaság terén előfordul-
tak, fogják ismertetni. A komoly irányu tar-
talmas lap főszerkesztője Kiskéri Vörös Sándor
kir. tanácsos, gazdasági tanintézeti igazgató,
felelős szerkesztője Péter Béla, gazdasági tan-
intézeti rendes tanár. A lap melynek előfizetési
ára negyedévre 1 frt 50 kr, minden szombaton
jelenik meg Kolozsvárott.

Debreczeni piac. Febr. hó 5 heti vásárban gabonaművek közül piacra került buza 135.00 mm. 6.20—6.10—6.00 frt kétszeres 110.00 mm. 5.80—5.75—5.70 forint rozs 102.00 mm. 5.00—4.90—4.85 frt. árpa 80.00 mm. 6.00—5.90—5.85 frt. zab 96.00 mm. 6.00—5.90—5.85 frt, teugeri 213.00 mm. 6.40—6.20—6.15—; ó tengeri — frt, köles 6.50 — frt — köleskása 12.00 frt, burgonya 2.40. frt. Széna 100 kilónként, I. r. 3.20, II. r. 2.80. montliszt 11.20, zsemleliszt 10.80 frt. Ló felhajtattott 550 darab, elkelt 270 db. Szarvas marha felhajtattott 340 darab, elkelt 390 db. Sertés felhajtattott 4700 db. elkelt 2650 db. Sovány sertés páronként 6—12 hónapos 10—18 frt, 15—20 hónapos 18—30 frt, 18—24 hónapos 30—40 frt, öreg sovány 40—50 frt. Kővér sertés kilója 38—42 kr. 100 kiló ó szalonna 44—42 frt. Uj szalonna — frt. Juh, felhajtattott — darab. — Elkelt — darab. Husárák: marhahus kilója 40, 44, —, —, 50 52, 54 56, (kóser) 60 kr. Borju hus 50—60 kr, sertés hus 44—48—56 kr. Juh hus 24 kr. 28 kr. Négyköbméter tölgy tűzifa 12 frt, büfka 13 nyárfa 7 frt. Négy köbméter fa felvágása 2 frt — kr. beszállítás 1 frt. 20 kr. Nap szárák: férfi ellátással kr. ellátás nélkül — frt kr, nő ellátással — kr., ellátás nélkül — kr., — gyermek ellátással kr., ellátás nélkül kr.

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvény-társaság“ közlése 1895. február 7-én.)

Államadósság:			
Magyar aranyjárdék 4%	—	—	124.75
vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	128.—	129.—	99.50
koronajárdék 4%	—	—	99.—
regále váltásági kötvény 4 1/2%	101.25	102.—	—
Osztrák aranyjárdék 4%	—	—	125.50
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	—	100.75
Tisza-szegedi 4% os nyeresémeny-sorsjegy	146 —	147.—	—
Részvények:			
Magyar hitelbank részvény	—	—	503 —
Osztrák hitelbank részvény	—	—	416.—
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	137.—	137.50	—
Sorsjegyek:			
Magyar jelzőlogbank 4%-os sorsjegy	128.—	129.—	—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	117.50	118.50	—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	—	11.50
Osztrák " " " "	—	—	18.—
Olasz " " " "	—	—	12.50
Bazilikai sorsjegy	—	—	8.50
Jó-sziv " " " "	—	—	3.10
Pénzmekek:			
Cs. és kir. arany	—	—	5.78
90 márfás arany	—	—	12.15
90 frankos arany	—	—	9.84
1 Sovereigns	—	—	12.40

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr“ részére.
Budapest, február 6.
Napi jelentés.
Gabona-üzlet. Buzát majól kínáltak a vételkedv valamivel jobb volt, az irányzat csendes lett. Elkelt 20,000 mm. teljes napi áron.

Eladások:

Tiszavidéki 100—84 mm. 6.00 frt. 100—83 6.90 frt. 200—82 mm. 6.85 frt. 200—81 mm. 6.82 frt. 100—81 mm. 6.72 frt.
3 havi időre készpénzű etés mellett.
Zab 5.85—6.30 frt.

Határidő-üzlet. Amerikából igen szilárd árfolyamokat jelentettek! s náunk alig 1—2 krral indult szilárdabban az üzlet buzában, s tekintettel a gyengo üzletmenetre ugy záult is. Tengeri változatlanul indult s igen csekély üzlet mellett záruatiag változatlan maradt is. Zab és rozs változatlanok.

Zárlat 1 óra:

	frt
B u z a márcz.-ápr.-ra 1895	6.55—6.55
" szept.-okt. 1895	6.89—6.90
R o z s márcz.-ápr.-ra 1895	5.46—5.48
Tengeri máj.-junra 1895	6.18—6.19
Z a b márcz.-áprila 1895	6.01—6.02
Repcze aug.-szept. 1895	10.60—10.65

Zárlat 4 óra:

	frt
B u z a szept.-okt 1895	6.76—6.57
" szept.-okt. 1895	6.89—6.90
R o z s márcz.-áprila 895	5.48—5.50
Tengeri máj.-junra 1895	6.19—6.20
Z a b márcz.-áprila 1895	6.01—6.02
Repcze aug.-szeptre 1895	10.55—10.60

Időjárás: derűt, hideg.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 101. sz. Páratlan bérlet.

Osztórtőkön, 1895. február hó 7-én:

Itt másodsor:

Küzdelem a létért.

Színmű 5 felvonásban 6 képben, írta: Daudet
Alfonz. Fordította: Ambrus Vilma. (Rendező: Péchy.)

Holnap, Pénteken, 1895. február hó 8-án,

**páratlan bérletszűnetben leszállított hely-
árrakkal:**

A SZÖKÖTT KATONA.

Népszínmű 3 felvonásban.

H E T I M Ű S O R:

Szombaton, febr. 9-én: Királys z ö k t e t é s, operetta 3 felvonásban. Zenéjét írta Kerner József. (Páros bérlet). Rendező Tiszai.

Vasárnap, febr. 10-én: Éjjel az er d ő n, népszínmű 3 felvonásban. Írta: Rákosi Jenő. (Páratlan bérlet.) Rendezi Bács.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1894. október hó 1-től —

Egységes vasuti (zóna) idő szerint.

Debreczenből indul.

Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé	délután 12 ó. 36 p.
	este 10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé 1)	délután 3 ó. 32 p.
" " " " minden kedden	délben 12 ó. — p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	délután 3 ó. 48 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	este 8 ó. — p.
" " " " " " " "	éjjel 3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó. 15 p.
Miskolcz-Kassa felé	reggel 8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé 2)	este 8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	délután 3 ó. 56 p.
" " " " " " " " (m. á. v.-től)	reggel 5 ó. 48 p.
" " " " " " " " (vásártérről)	6 ó. 04 p.
" " " " " " " " (m. á. v.-től)	délután 3 ó. 37 p.
" " " " " " " " (vásártérről)	3 ó. 50 p.
Füzes-Abony—Kassa felé m. á. v.-től	reggel 5 ó. — p.
" " " " " " " " (vásártérről)	5 ó. 13 p.
" " " " " " " " (m. á. v.-től)	d. u. 4 ó. 10 p.
" " " " " " " " (vásártérről)	4 ó. 22 p.
Derecske-Nagy-Léta felé r. s. ó. 35 p. és d. u. 4 ó. 15 p.	

1) P.-Ladánytól gyorsvonat.
2) Közvetlen kocsi a., Kassára, b., Miskolczon át Budapestre.

Budapestre érkezik:

a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u.	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 " " " " " "	sz. v. este 8 ó. 15 p.
az este 10 ó. 31 " " " " " "	reggel 5 ó. 50 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

a délután 3 ó. 31 p.-kor érkező sz.-v. reggel	8 ó. 25 p.
az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v. délután	2 ó. 10 p.
az éjjel 2 ó. 40 " " " " " "	sz. v. este 7 ó. 10 p.
" " 2 * 40 " erk. sz. v. (P.-Ladányig	
gy. v. át-zállással) este	9 ó. 15 p.

Kiadó és laptulajdonos:

„Oskonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felölös szerkesztő: Eötvös K. Lajos.

Helyettes szerkesztő: Katona Imre.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig meterkint, va amint fekete, fehér, szines, Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterként sima, es kos, koczkázott, — mintázottak damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban stb. postabér- és vámmentesen a házhoz szállitva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (csász. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan mintázottnak. (4)

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki fűszerkereskedő urakat, valamint a magánfogyasztókat, miszerint a nagyváradai Berger Dániel több világkiállításon kitüntetett **élesztő gyártmányából**, egyedüli és állandó raktárt birok és t. vevőimnek — mindennap friss élesztővel — szolgálhatok, megjegyezve, hogy ismét eladókat 20% árengedményben részesitem.

Kérem szives megrendelésüket

KOHN LAJOS,

Nagy-Hatvan-utca 1099. szám
Mayer Ferenczféle ház.

Csödtömeg eladás.

Közados Klein Sándornak a Kis-uj-utczai 1722. számu házban leltározott összes bolti árucikkjei, (cognacok, liqueurok, szeszitalok, fűszer- és rövidárúk, bolti állványok és egyéb felszerelések) az ideiglenes választmánynak 2001/95. csödbbírósi szám alatt jóváhagyott végzése szerint **zárt ajánlat útján** el fognak adatni a következő feltételek alatt

1. Bánatpénzül az 1112 frt 07 krnyi becsértéknek 10%-a azaz 111 frt 20 kr készpénzben teendő le alulírott tömeggondnok kezéhez a zárt ajánlat megtételekor.

2. Az ideiglenes választmány 1895 február 16-án fog a beérkezett ajánlatok felett szabadon dönteni.

3. Az elfogadott ajánlat tevője bánatpénzét a vételár összegére egy 24 óra alatt köteles kiegészíteni, különben ajánlata érvénytelené válik s bánatpénzét veszti.

4. A megvett áruk 3 nap alatt átveendőek.

Felbivatnak ennél fogva a venni szándékozók ajánlataikat **1895. évi február hó 15-ik napjáig** alulírott tömeggondnokhoz (P. u. 2137 sz.) adják be, elkészt vagy bánatpénznélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az eladásra kerülő áruk s leltárük tömeggondnok közbejöttével bármikor megnézhetők.

Kelt Debreczenben, 1865. febr. 7.

Dr. Márton Kálmán

tömeggondnok.

2858 tk. szám.
1894

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A h.-nánási kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatóan Nagy Miklós végrehajtást szenvedő elleni 323 frt 25 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a h.-nánási kir. járásbíróság) területén lévő H.-Dorogon és határára fekvő, a h.-dorogi 228 sz. tjkvben A + 246 hrsz. 246 néps. ház és udvarkertből Nagy Miklóst illető felrészére 444 frt, ugyanazon tjkvben A I. 2638, 2989, 4521, 5429, 7082, 8110, 10144, 8109, 2990/b, hrszból Nagy Miklóst illető részre együttesen 1487 frt, a h.-dorogi 489 sz. tjkvben A + 513 hrsz. a h.-dorogi 490 tjkvben A + 514 hrsz. a h.-dorogi 491 sz. tjkvben A + 415 hrsz. a felvett ingatlanokra, melyek az adó bizonylat szerint egy pusztát képeznek, összesen az árverést 81 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi márczius hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor** H.-Dorog község házánaál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Nánás 1894. évi november hó 28-ik napján.

A h.-nánási kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Beöthy
kir. jár. bír.

Árverési hirdetmény.

Ah.-büszörményi ev. ref. egyház tulajdonát képező ugynevezett Pokol féle iskolaépület és telek 6000 frt kikiáltási árral, a Micskey féle iskolaépület és telek 4500 frt kikiáltási árral kezdődik az árverés a **f. hó február 17-én** a helyszínén tartandó árverésen a legtöbbet ígérőknek el fog adatni. Mind a két épület eladatása a felsőbb egyházhatóságok által engedélyezve van.

Mind a két épület a legjobb és legnagyobb forgalmu helyen van.

Az árverezni kívánók az árverés kezdetén a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzben letenni tartoznak.

H.-Büszörmény, 1895. febr. 1.

Az egyházi elnökség.

A mosás napja megszűnt félelmes nap lenni!

A szabadékozott Szerecsen-szappan használata folytán 10 darab fehérneműt fél nap alatt kifogástalanul szép tisztára moshatunk.

A szabadékozott Szerecsen-szappan használata folytán a fehérnemű kétszer annyi ideig jó karban marad, mint bármely más szappan alkalmazásánál.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál a fehérneműt csak egyszer kell mosni, nem pedig háromszor, mint a más fajta szappanokkal.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál nem kell többé hűvös segítségével mosni vagy pedig az annyira ártalmas fehérítő port alkalmazni.

A szabadékozott Szerecsen-szappan alkalmazásánál megtakarítunk időt fűtő anyagot és munkacserét. **Közöskezdünk a szappantökéletes ártalmatlanságáért**

Kapható minden nagyobb fűszer és anyagkereskedésben (konzum-üzletben.)
Fő aktár: BÉCS, I., RENNIGASSE 6.

Eladó

egy szép birtok **ÁLMOSDON**, 300 hold területű szántóföld, épületek nélkül.

Értekezhetni Dr. **KOLA JÁNOS** ügyvéd urnál Debreczenben, N.-Piacz 2144. szám alatt.

Arany érem Pécs 1888.

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyájkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti mellthea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben **Dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszerésztárában.

(Telefon hálózat 5-ik szám.)

Uj találmányu

Takarmány-füllesztő-gép

két hektás beltartalommal,

gyakorlati tapasztalatok után, a legmondosabban erős kázánlemezéből készítve, mely minden gazdaságban nagy előnyénél fogva pótolhatlan szükségletet képez, melyet jó minősége és czélszerűsége — szemmel tartva különösen a kisebb gadák érdekeit is — ajánl.

Mintán ezen gépekből folytonosan raktárt tartok, ajánlom azoknak megtekintését a t. gazda közönség figyelmébe.

Árak a lehetőleg jutányosak, úgy hogy azokat bármely gazda könnyen megszerezheti.

Minél tömegesebb látogatást és megrendelést kérve — vagyok teljes tisztelettel

Németh Gyula
Szèchenyi-utca 1774. sz.